Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор
ННІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«27» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

SOFT SKILLS ДЛЯ ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

галузь знань: **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**
спеціальність: **С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»**

спеціалізація: **С1.02 Міжнародні економічні відносини**

освітня програма: **Міжнародні економічні відносини**

вид дисципліни: **за вибором**

факультет: **ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»**

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«27» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Ханова Олена В'ячеславівна, к.геогр.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Макарчук Катерина Олексіївна, к.екон.наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри

_____ Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Владислав ГОНЧАРЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

_____ Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Soft Skills для фахівців міжнародних економічних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми до освітньо-професійної програми підготовки фахівців:

другого (магістерського) рівня

спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»

спеціалізації С1.02 Міжнародні економічні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Soft Skills для фахівців міжнародних економічних відносин» є формування у здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти системи ключових soft skills, необхідних для ефективної професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

– сформувати у студентів розуміння сутності та ролі soft skills у професійній діяльності фахівців з міжнародних економічних відносин;

– розвинути комунікативні, міжкультурні, лідерські та презентаційні навички для ефективної взаємодії у глобальному середовищі;

– засвоїти інструменти тайм-менеджменту, стресостійкості та кар’єрного планування;

– сприяти формуванню здатності застосовувати набуті навички у практичних кейсах міжнародних економічних відносин.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни для підготовки	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
12 год.	0 год
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	0 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
54 год.	0 год.
Індивідуальні завдання	
0 годин	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

ЗК 1(1). Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 5(1). Здатність працювати в команді
ЗК 2(2). Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ФК 9(2). Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна

ПРН 6(1). Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

1.8. Пререквізити: вивчення навчальних дисциплін

Не потребує

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ. 1. Теоретичні основи soft skills

Тема 1. Soft skills як ключ до успіху фахівця міжнародних економічних відносин

Відмінності між hard skills і soft skills. Роль soft skills у міжнародному бізнесі, дипломатії та державному управлінні. Чому soft skills стають вирішальним фактором у глобальній конкуренції. Тенденції розвитку soft skills у світовій освітній та бізнес-практиці.

Тема 2. Критичне й креативне мислення у професійній діяльності фахівців з міжнародних економічних відносин

Основні підходи до розвитку критичного мислення. Методи креативного пошуку рішень (brainstorming, design thinking тощо). Застосування критичного та креативного мислення в аналізі міжнародних економічних процесів. Типові помилки мислення та способи їх уникнення.

РОЗДІЛ 2. Ключові навички професійної взаємодії

Тема 3. Комунікативні вміння для ефективного спілкування та міжкультурної взаємодії

Вербальна й невербальна комунікація. Техніки активного слухання та переконання. Бар'єри комунікації та шляхи їх подолання. Особливості ділового спілкування в міжнародному середовищі.

Тема 4. Міжкультурна компетентність і мистецтво керування культурними відмінностями

Культурні виміри за Гофстеде, Тромпенаарсом, Холлом. Управління культурними відмінностями у міжнародних командах. Приклади міжкультурних непорозумінь і способи їх уникнення. Формування глобальної комунікативної компетентності.

Тема 5. Емоційний інтелект у лідерстві та командній роботі

Складові емоційного інтелекту. Самоусвідомлення та саморегуляція як інструменти ефективного професіонала. Вплив EQ на результативність команди. Практичні методи розвитку емоційного інтелекту.

Тема 6. Лідерські якості в глобальному бізнес-середовищі

Теорії та стилі лідерства. Трансформаційне та адаптивне лідерство. Вплив особистісних якостей на ефективність управління. Виклики лідерства у міжнародних організаціях.

Тема 7. Тимбілдинг і нетворкінг як стратегія професійного зростання

Роль командної взаємодії у міжнародному бізнесі. Інструменти та методи тимбілдингу. Стратегії побудови професійних контактів (нетворкінг). Використання LinkedIn та інших платформ для розвитку кар'єри.

Тема 8. Майстерність презентацій і мистецтво переконання в міжнародному співтоваристві

Структура ефективної презентації. Візуалізація даних і робота з аудиторією. Техніки впливу та переконання. Особливості презентацій англійською та іншими мовами у міжнародному середовищі.

Тема 9. Етикет і діловий протокол як мова професіоналізму

Основи ділового етикету та протоколу в міжнародних відносинах. Дрес-код у бізнесі та дипломатії. Цифровий етикет: правила онлайн-спілкування (листування, відеоконференції, соціальні мережі). Ведення переговорів як ключова складова міжнародного протоколу.

РОЗДІЛ 3. Самоменеджмент і професійний розвиток

Тема 10. Тайм-менеджмент як шлях до гармонії професійного й особистого життя

Методи планування часу (Pomodoro, Eisenhower Matrix, SMART). Управління пріоритетами в умовах багатозадачності. Баланс робочого та особистого життя. Типові помилки у тайм-менеджменті.

Тема 11. Позитивне мислення та стресостійкість як ресурси для досягнень

Вплив психологічної установки на професійний успіх. Методи розвитку стресостійкості. Техніки релаксації та профілактика професійного вигорання. Приклади позитивного мислення в кар’єрі міжнародника.

Тема 12. Планування кар’єри у сфері міжнародних економічних відносин

Побудова професійної траєкторії. Інструменти та ресурси для розвитку кар’єри. Роль менторства та коучингу. Кар’єрні стратегії для роботи у міжнародних компаніях, дипломатії, НУО та державних установах.

3. Структура навчальної дисципліни для підготовки

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі						усього	у тому числі				
		л	п	сем.	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ. 1. Теоретичні основи soft skills													
Тема 1.	7	1	2				4						
Тема 2.	7	1	2				4						
Всього по розділу	***14***	***2***	***4***				***8***						
РОЗДІЛ 2. Ключові навички професійної взаємодії													
Тема 3.	7	1	2				4						
Тема 4.	9	1	2				6						
Тема 5.	7	1	2				4						
Тема 6.	9	1	2				6						
Тема 7.	7	1	2				4						
Тема 8.	7	1	2				4						
Тема 9.	7	1	2				4						
Всього по розділу	***53***	***7***	***14***				***32***						
РОЗДІЛ 3. Самоменеджмент і професійний розвиток													
Тема 10.	7	1	2				4						
Тема 11.	7	1	2				4						
Тема 12.	9	1	2				6						
Всього по розділу	***23***	***3***	***6***				***14***						
Усього годин	**90**	**12**	**24**				**54**						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття 1. Виявляємо свої сильні сторони	2
2	Практичне заняття 2. Думаємо нестандартно	2
3	Практичне заняття 3. Говоримо й слухаємо ефективно	2
4	Практичне заняття 4. Зустріч культур без конфліктів	2
5	Практичне заняття 5. Емоції під контролем	2
6	Практичне заняття 6. Хто справжній лідер?	2
7	Практичне заняття 7. Створюємо команду та коло контактів	2
8	Практичне заняття 8. Виступаємо впевнено	2
9	Практичне заняття 9. Етикет без кордонів	2
10	Практичне заняття 10. Керуємо часом, а не він нами	2
11	Практичне заняття 11. Тримаємо спокій і позитив	2
12	Практичне заняття 12. Формуємо власний кар’єрний маршрут	2
	Разом	**24**

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проходження онлайн-тесту на визначення hard та soft skills, обговорення результатів у групах. Написання міні-есе (1 сторінка) про те, які навички сприятимуть особистому кар'єрному успіху.	4	
2	Виконання вправи «Шість капелюхів мислення» з обговоренням міжнародної економічної проблеми з різних точок зору. Розв'язання кейсу у малих групах і представлення креативних ідей.	4	
3	Рольова гра з імітацією міжнародної бізнес-зустрічі та обговоренням стратегії переговорів. Виконання вправи «Активне слухання» у парах із подальшою рефлексією.	4	
4	Проходження тесту за моделлю Гофстеде з аналізом результатів. Виконання вправи «Культурний шок» у групах та обговорення варіантів рішень.	6	
5	Проходження тесту EQ, заповнення результатів та обговорення висновків у групі. Виконання вправи «Управління конфліктом» з аналізом поведінкових стратегій.	4	
6	Проходження діагностики стилю лідерства та обговорення отриманих результатів. Участь у грі «Вибори лідера» з виробленням плану дій у кризовій ситуації.	6	
7	Створення індивідуальної нетворкінг-карти та обговорення її елементів. Виконання командної гри «Будівництво вежі» з подальшим аналізом взаємодії.	4	
8	Проведення індивідуальної міні-презентації (3 хвилини) з груповим оцінюванням. Розробка й презентація стартап-проєкту в командах.	4	
9	Виконання вправи «Dress code challenge» з аналізом прикладів. Рольова гра «Переговори за протоколом» з обговоренням правил дипломатії. Проведення дискусії про цифровий етикет та допустимі межі комунікації.	4	
10	Заповнення власної матриці Ейзенхауера та представлення висновків. Виконання вправи «Симуляція багатозадачності» у групах з обговоренням результатів.	4	
11	Проходження тесту на рівень стресостійкості, обговорення результатів у групі. Виконання вправи «Антистрес-кейс» із розробкою плану дій у кризовій ситуації.	4	
12	Створення індивідуальної карти кар'єрного розвитку («Career Map») на 5 років. Проведення групового завдання «Агенція з працевлаштування» з моделюванням співбесіди.	6	
	Разом	**54**	

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом. Однак, виконання практичних завдань та самостійної роботи індивідуалізовані

7. Методи навчання

Навчання у межах дисципліни «Soft Skills для фахівців міжнародних економічних відносин» базується на поєднанні лекційних і практичних занять, інтерактивній взаємодії викладача і студентів, а також індивідуальній і груповій роботі. Такий підхід забезпечує розвиток знань, умінь і навичок застосування сучасних методів комунікації, лідерства, самоменеджменту та міжкультурної взаємодії.

Під час викладання застосовуються словесні методи (пояснення, дискусія, фасилітована розмова), наочні методи (аналіз кейсів міжнародної практики, демонстрація відеоматеріалів, використання інтерактивних онлайн-тестів), а також практичні методи (рольові ігри, тренінгові вправи, групові проєкти, розробка індивідуальних карт кар'єри).

За організаційним підходом навчання передбачає виконання індивідуальних і командних завдань, моделювання професійних ситуацій, інтеграцію результатів у дослідницькі роботи студентів, а також різні форми контролю – тести, презентації, портфоліо, взаємооцінювання та самооцінювання.

За логікою сприймання навчальний процес включає індуктивно-дедуктивні, проблемно-орієнтовані, інтерактивні та тренінгові методи, що дозволяють поєднати відпрацювання алгоритмів поведінки, практичну цінність результатів і розвиток здатності до самостійного прийняття оптимальних рішень у сфері міжнародних економічних відносин.

8. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

– поточний контроль здійснюється на практичних заняттях під час усної співбесіди зі здобувачами за результатами виконання практичних завдань, перевірки розв'язання типових задач; перевірки розв'язання нетипових задач на використання знань в практичних ситуаціях;

– підсумковий контроль передбачає проведення екзамену з усього курсу

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота	Залік	Сума
60 балів (мінімум 25 б.)	40	100

Т1, Т2 ... – теми

Поточний контроль – 60 балів, зокрема:

– практичне завдання 1-12 – по 5 балів за виконання кожного з 12 практичних

Підсумковий контроль – 40 балів (40 тестів*1 бал)

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він набрав не менше **25 балів з поточної успішності**.

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ)

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено». Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент». Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів. Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент». Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту. Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ. У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Зарахування неформальної освіти

Здобувачі можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах, які тематично пов'язані зі змістом дисципліни і співвідносяться із загальною кількістю кредитів.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

– онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни;

– участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених темам, дотичним до змісту навчальної дисципліни;

– сертифіковані програми за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни, проведені міжнародними організаціями чи університетами.

Умови зарахування:

– Здобувач має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.

– Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь.

Кожне звернення розглядається індивідуально. Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» на підставі поданого пакету документів від здобувача освіти.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання до всіх видів завдань (поточних, індивідуальних та підсумкового контролю) наведені у відповідних розділах дистанційного курсу з дисципліни: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=15054

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70 – 89	
50 – 69	
0 – 49	незараховано

10. Рекомендована література

Основна:

1. Ханова О.В., Макарчук К.О. Дистанційний курс «Soft Skills для фахівців міжнародних економічних відносин». URL: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=15054

2. Thornhill-Miller B., Camarda A., Mercier M., Burkhardt J.-M., Morisseau T., Bourgeois-Bougrine S., Vinchon F., El Hayek S., Augereau-Landais M., Mourey F., Feybesse C., Sundquist D., Lubart T. Creativity, critical thinking, communication, and collaboration: assessment, certification, and promotion of 21st century skills for the future of work and education. Journal of Intelligence. 2023. Vol. 11, No. 3. Art. 54. DOI: 10.3390/jintelligence11030054 .

3. Kolesnik K., Oliinyk N., Komarivska N., Kazmirchuk N., Imber V. Future-teacher soft skills development in the context of Ukraine's integration into the European Higher Education Area. International Journal of Learning, Teaching and Educational Research. 2023. Vol. 22, No. 2. P. 413–431. DOI: 10.26803/ijlter.22.2.23.

4. Ясенчук, Ю., & Бондарчук, Л. (2024). Особливості розвитку та застосування soft skills як складової конкурентоспроможності майбутніх менеджерів. *Економіка та суспільство*, (64). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-18

Допоміжна:

5. Мізюк, В. А., Кирста, Н. Р., & Дідух, І. Я. (2025). Роль soft skills у сучасній освіті: від розвитку емоційного інтелекту до лідерських навичок. *Педагогічна Академія: наукові записки*, (23). https://doi.org/10.5281/zenodo.17410487

6. Навчально-методичний комплекс з освітнього компонента «Soft Skills сучасного фахівця» / уклад. : В. Мороз, В. Швирка ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Лубни, 2026. 104 с.

7. Olga Kudrina, Oksana Kovtun, Diana Smuzhanytsia. Managers' intercultural communication skills and readiness for international cooperation in an organisational environment. Baltic Journal of Economic Studies. Vol. 12 No. 3, 2026. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2026-12-3-369-379

11. Ресурси Інтернет:

8. Competency Test. 123test. URL: https://www.123test.com/competency-test/

9. Personal Skills Test. HIGH5. URL: https://high5test.com/personal-skills-test/

10. Interpersonal Skills Self-Assessment. SkillsYouNeed. URL: https://www.skillsyouneed.com/quiz/343479

11. Country Comparison Bar Charts. Geert Hofstede. URL: https://geerthofstede.com/country-comparison-bar-charts/

12. Emotional Intelligence Test. Global Leadership Foundation. URL: https://tests.globalleadershipfoundation.com/geit/eitest.html

13. Leadership Styles. MindTools. URL: https://www.mindtools.com/a7m23wp/leadership-styles/
14. SOCIAL STYLE Profile. TRACOM. URL: https://tracom.com/social-style-training/profile
15. How Good Are Your Presentation Skills? MindTools. URL: https://www.mindtools.com/ayxdjrh/how-good-are-your-presentation-skills/
16. Digital Etiquette Quiz. ProProfs. URL: https://www.proprofs.com/quiz-school/story.php?title=digital-etiquette-quiz
17. How Good Is Your Time Management? MindTools. URL: https://www.mindtools.com/aavjrgg/how-good-is-your-time-management/
18. How Stressed Are You? Psychology Today. URL: https://www.psychologytoday.com/us/tests/health/what-are-your-stress-triggers
19. Career Test. 123test. URL: https://www.123test.com/career-test/